

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије садржан је у члану 97. тачка 6. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 89/06), којим се утврђује да Република Србија, између осталог, уређује и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. Разлози за доношење

Разлози због којих се предлаже доношење Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије огледају се у неопходности усаглашавања правног положаја Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) са релевантним прописима којима се уређује правни положај привредних друштава, посебно у делу који се односи на органе Агенције и њихов делокруг. На даље, разлози за неопходност доношења предложених измена и допуна огледају се у решењима којима се омогућава повећање броја финансијских производа и услуга, а све с циљем повећања обима извоза Републике Србије чиме се обезбеђује економски раст, смањење стопе незапослености, смањује се спољнотрговински дефицит и повећава животни стандард грађана Републике Србије. Разлози за доношење овог закона садржани су и у потреби да се подржи и унапреди амбијент који би омогућио раст извоза робе, услуга и инвестиција у иностранству. Повећање извоза, које је основни циљ проширења која се предлажу кроз обављање ширег обима делатности Агенције, обезбеђују економију обима која јача конкурентску позицију српске привреде у светској трговини, а посебно малих и средњих предузећа и предузетника с обзиром на недоступност стандардних банкарских и производа осигурања овом сегменту привреде. Промене у глобалној економији и на финансијском тржишту, као и повећана улога приватног сектора (улазак конкуренције) само су неки од фактора који утичу на неопходност измене модела пословања Агенције. Глобална економска криза финансијских тржишта указала је на неопходност активнијег учешћа државе и државних институција у домену осигурања, гарантовања и финансирања извоза привредних субјеката Републике Србије. Наиме, нужност да држава омогући извозно оријентисаним привредним субјектима да на најбољи начин задовоље специфичне потребе за финансијским средствима и производима, како би иста била у могућности да лакше освајају нова и задрже постојећа тржишта, а све имајући у виду чињеницу да тренутно комерцијалне банке српским извозницима не могу понудити овакав вид производа и услуга. У светлу свега наведеног, предложеним изменама и допунама јача се тржишна позиција Агенције, а самим тим и услови за привредни раст и развој Републике Србије, при чему се у свему прати међународна, спољнотрговинска, финансијска, монетарна политика и политика индустријског развоја Републике Србије. Такође, предложеним изменама и допунама врши се процес усклађивања пословања Агенције са правилима из ОЕЦД Споразума о државно подржаним извозним кредитима и то највећим делом у

секторима осигурања и финансирања. На даље, појава нових финансијских инструмената као што су факторинг и форфетинг послови наметнула је потребу да се делатност Агенције, која није основана с циљем стицања профита, већ стимулисања извоза, прецизније дефинише. Институционална подршка извозу присутна је у свим развијеним земљама. Без ове подршке уз искључиво ослањање на комерцијалне кредитне изворе финансирања и производе и услуге комерцијалних банака, српски извозници имају неједнаке шансе са конкуренцијом на светском тржишту, тј. не могу се такмичити под једнаким условима са конкуренцијом из других земаља код којих постоји развијен модел подршке извозу.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. Нацрта закона извршене су допуне члана 1. Закона на начин да је прописано да Агенција, у складу са међународном, спољнотрговинском, финансијском, монетарном политиком и политиком индустријског развоја Републике Србије, као и према обавезама које произлазе из чланства у међународним организацијама, подржава извозно орјентисана привредна друштва и предузетнике (у даљем тексту: привредни субјекти) кроз финансирање, гарантовање и осигурање с циљем повећања конкурентности домаћег производа, водећи рачуна и о подршци запошљавању, регионалном развоју, заштити животне средине, подршци улагања у нове технологије и одговарајућу инфраструктуру. Такође, регулисано је да Агенција у своје име и за свој рачун на домаћем и међународном финансијском тржишту може да повлачи, пласира и депонује средства потребна за обављање делатности, како би се створили услови да Агенција у свему несметано и самостално може да обезбеди неопходне услове за што квалитетније и квантитавно веће обављање делатности.

Чланом 2. Нацрта закона прописана је делатност Агенције на начин да је извршено с једне стране, прецизирање до сада прописаних делатности Агенције и усаглашавање са другим прописима, а с друге стране додате су делатности које је дозвољено да Агенција обавља с циљем омогућавања ширег оквира пласмана за извозно орјентисане привредне субјекте. На даље, извршено је прецизирање да се под комерцијалним ризицима сматрају ризици наплате потраживања која се тичу производње или пословних активности домаћих привредних субјеката насталих у земљи страног купца, трећој земљи, или Републици Србији, нарочито као резултат несолвентности и кашњења у плаћању, као и у случају отказа уговора, док се под тржишним ризицима сматрају комерцијални или некомерцијални ризици које је могуће реосигурати на приватном тржишту реосигурања по важећим условима на међународном тржишту реосигурања, а под нетржишним ризицима сматрају се комерцијални и некомерцијални ризици који се не могу реосигурати на међународном тржишту реосигурања. На даље, како би рад Агенције недвосмислено био уређен у смислу којих прописа мора да се придржава Агенција у обављању делатности, прописано је да Агенција обавља делатност, односно послове ради којих је основана у складу са одредбама овог закона, закона којим се уређује правни положај привредних друштава и другим прописима, као и у складу са међународним споразумима и уговорима, осим прописа којима се уређује оснивање, пословање и организација банака, односно услови за оснивање и пословање друштава за

осигурање. Такође, интервенцијама у наведеним одредбама прописује се да надзор над радом Агенције врши министарство надлежно за послове привреде.

Чланом 3. Нацрта закона извршена је интервенција у члану 5. Закона са циљем усаглашавања са законом којим се уређује положај привредних друштава.

Чланом 4. Нацрта закона извршена је допуна на начин да је предложено да је Република Србија одговара за обавезе Агенције настале на основу овог закона, искључујући обавезе које проистичу из тржишних ризика осигурања. Ово с разлога што би се тиме створили услови да банке и друге финансијске институције, како на домаћем, тако и на инастраном финансијском тржишту препознају и класификују полисе осигурања и гаранције издате од стране Агенције као првокласно средство обезбеђења, чиме се стварају услови за повећање гарантног и осигуравајућег потенцијала Агенције, а самим тим и лакше остварује основна улога постојања Агенције – повећање извоза Републике Србије. Такође, следствено извршеним допунама урађено је техничко термилошко усаглашавање.

Чланом 5. Нацрта закона извршено је усаглашавање са променом у правном систему Републике Србије којом је извршено посебно законско регулисање обављања послова рачуноводства и послова ревизије.

Чланом 6. Нацрта закона прецизирају се одредбе члана 16. Закона у смислу да, како овлашћења Скупштине Агенције врши Влада преко овлашћених представника, то се за председника Скупштине именује се министар надлежан за послове привреде, а чланови Скупштине укључујући и председника су: министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове трговине, туризма и телекомуникација, државни секретар у министарству надлежном за послове привреде и лице из реда запослених у Агенцији. Такође, прописује се и да за члана Скупштине, осим председника, уместо министра може бити именован државни секретар у министарству образованом за област из надлежности тог министра.

Чланом 7. Нацрта закона регулисане су измене члана 17. Закона којим се таксативно се прописују надлежности Скупштине а са циљем усаглашавања са законом којим се уређује положај привредних друштава.

Чланом 8. Нацрта закона одредбе којима се прописује рад Управног одбора усаглашавају се са законом којим се уређује положај привредних друштава, у смислу да се прописује састав, именовање и разрешење, као и мандат чланова Надзорног одбора Агенције.

Чланом 9. Нацрта закона прописује се да Надзорни одбор Агенције: утврђује пословну стратегију и пословне циљеве Агенције и надзире њихово остваривање; надзире рад извршних директора; врши унутрашњи надзор над пословањем Агенције; установљава рачуноводствене политике Агенције и политике управљања ризицима; утврђује финансијске извештаје Агенције и подноси их Скупштини на усвајање; даје и опозива прокуру; сазива седнице Скупштине и утврђује предлог дневног реда; издаје одобрене акције, ако је на то овлашћен статутом или одлуком Скупштине; утврђује емисиону цену акција и других хартија од вредности, у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава; утврђује тржишну вредност акција, у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава; доноси одлуку о стицању сопствених акција, у складу са законом којим се уређује правни положај привредних

друштва; доноси одлуку о расподели међудивиденди акционарима, у складу са којим се уређује правни положај привредних друштва; именује и разрешава Генералног директора; врши друге послове и доноси одлуке у складу са законом, статутом и одлукама Скупштине. Такође, наведеним одредбама, између осталог, прописује се да, о питањима из свог делокруга Надзорни одбор одлучује већином гласова, а да је у случају једнаке поделе гласова, одлучујући је глас председника Надзорног одбора.

Чланом 10. Нацрта закона прописује се да Извршни одбор: 1) води послове Агенције и доноси општи акт о организацији и систематизацији радних места у Агенцији; 2) одговара за тачност пословних књига Агенције; 3) одговара за тачност финансијских извештаја Агенције; 4) припрема седнице Скупштине и предлаже дневни ред Надзорном одбору; 5) израчунава износе дивиденди који у складу са законом, статутом и одлуком Скупштине припадају појединим класама акционара, одређује дан и поступак њихове исплате, а одређује и начин њихове исплате у оквиру овлашћења која су му дата статутом или одлуком Скупштине; 6) извршава одлуке Скупштине; 7) врши друге послове и доноси одлуке у складу са законом, статутом, одлукама Скупштине и одлукама Надзорног одбора. Такође, наведеним одредбама, између осталог, прописује се да се питања из надлежности Извршног одбора не могу пренети на Надзорни одбор.

Чланом 11. Нацрта закона врши се техничко усаглашавање које представља последицу усаглашавања овог закона са законом којим се уређује положај привредних друштва

Чланом 12. Нацрта закона прописује се његово ступање на снагу и то осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. Финансијска средства потребна за спровођење овог закона

За спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства како из буџета, тако ни из других средстава.

V. Анализа ефеката

Анализа ефеката је сачињена и приложена као посебан прилог.